

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 19 kwietnia 2024 r.
znak sprawy: DWM.ww.058.4.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi MRiRW na interpelację nr 2460 z 9 kwietnia 2024 r.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 2460 posła Pawła Jabłońskiego „w sprawie planów zniesienia embarga na pszenicę z Ukrainy” przekazuję poniżej stosowne wyjaśnienia.

- 1. Czy to prawda, że Polska zaakceptowała zawarcie aneksu do umowy handlowej UE-Ukraina, w ramach której wwóz pszenicy z Ukrainy ma odbywać się bez jakichkolwiek ograniczeń ilościowych?**
- 2. Jeżeli to prawda – dlaczego rząd zgodził się na tak niekorzystne warunki?**

Wyjaśniam, że nie jest prawdą, iż Polska zaakceptowała zawarcie aneksu do umowy handlowej UE-Ukraina, w ramach której wwóz pszenicy z Ukrainy miałby odbywać się bez jakichkolwiek ograniczeń ilościowych. Informuję, że wspomniane w interpelacji Pana posła informacje medialne są nieprawdziwe. Żadne prace dotyczące aneksu do umowy handlowej UE-Ukraina ws. importu pszenicy z Ukrainy nie miały miejsca (w ogóle żaden aneks do umowy handlowej z Ukrainą nie był negocjowany).

Prawdą jest natomiast to, że w ostatnich miesiącach na forum UE dyskutowany był projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (PE) i Rady przedłużającego autonomiczne środki handlowe (tzw. ATM) w imporcie z Ukrainy o kolejny rok, tj. od 6 czerwca 2024 r. do 5 czerwca 2025 r.. Prace nad projektem tego rozporządzenia nie wynikają z umowy UE-Ukraina, lecz są działaniem jednostronnym UE, którego celem jest pomoc dla ukraińskiej gospodarki w sytuacji agresji Rosji. Środki ATM polegają na zawieszeniu wszelkich ceł, które mogły jeszcze być nałożone

na import z Ukrainy zgodnie z Układem o stowarzyszeniu UE-Ukraina. Przypominam, że po raz pierwszy weszły one w życie w czerwcu 2022 r.¹, a w czerwcu 2023 r. zostały przedłużone o kolejny rok, tj. do 5 czerwca 2024 r.²

Informuję, że Polska była zaangażowana w dyskusję dot. środków ATM od samego początku. Przekazaliśmy Komisji Europejskiej (KE) nasze postulaty jeszcze przed publikacją projektu ww. rozporządzenia. Rozmawiałem na ten temat również z komisarzem ds. handlu Valdisem Dombrovskisem 15 (on-line) i 22 stycznia 2024 r. M.in. dzięki naszym działaniom i aktywnej postawie w projekcie opublikowanym 31 stycznia 2024 r. znalazły się propozycje idące w dobrym kierunku, takie jak np. możliwość zastosowania regionalnych środków ochronnych w przypadku zakłóceń rynkowych nawet w jednym państwie członkowskim, o co Polska zabiegała od dawna. Jednym z nowych elementów w projekcie Komisji była również koncepcja automatycznego mechanizmu ochronnego w imporcie mięsa drobiowego, jaj i cukru uruchamianego po przekroczeniu przez import z Ukrainy wielkości progowych wyliczonych na podstawie przyjętego okresu referencyjnego (pierwotnie KE zaproponowała lata 2022-2023).

Po opublikowaniu przez KE tego projektu rozporządzenia Polska postulowała dalsze wzmocnienie przewidzianych w nim mechanizmów ochronnych. Nasze postulaty przekazałem komisarzowi Dombrovskisowi w piśmie z 12 lutego 2024 r. oraz podczas rozmów 9 marca 2024 r. w Warszawie. Spotkałem się również z polskimi postami do PE – członkami komisji ds. rolnictwa oraz komisji ds. handlu międzynarodowego i poprosiłem ich o prezentowanie naszych postulatów w dyskusjach w PE. M.in. dzięki ich aktywnej postawie PE przyjął na sesji 13 marca 2024 r. poprawki do projektu rozporządzenia ws. ATM, które były zbieżne ze stanowiskiem MRiRW. W szczególności zbieżne z naszym stanowiskiem były postulaty PE dot. przyjęcia okresu referencyjnego 2021-2023 dla automatycznego

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/870 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2023/1077 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony

mechanizmu ochronnego, uwzględnienia pszenicy w jego zakresie towarowym oraz skrócenia do 14 dni czasu na podjęcie przez KE decyzji o przywróceniu cła UE na import powyżej kwot taryfowych z Umowy o Pogłębionej i Kompleksowej Strefie Wolnego Handlu (DCFTA) po przekroczeniu przez import średniej z przyjętego okresu referencyjnego.

Poprawki PE otworzyły drogę do rozmów w ramach trilogu. W ich wyniku 8 kwietnia 2024 r. osiągnięto porozumienie kompromisowe, które uwzględnia pierwotne poprawki PE jedynie częściowo. Przewiduje ono bowiem przyjęcie okresu referencyjnego dla automatycznego mechanizmu ochronnego obejmującego drugą połowę 2021 r. (a nie cały rok) oraz dwa pełne lata 2022 i 2023. Nie uwzględniono również pszenicy w automatycznym mechanizmie ochronnym. Uwzględniono w nim natomiast miód, owies, niektóre produkty przeróbki zbóż oraz kukurydzę.

W wyniku ww. dyskusji KE zapowiedziała również przyjęcie deklaracji. W jednej z nich KE wskazuje na możliwość zastosowania do importu z Ukrainy, w szczególności zbóż, w tym pszenicy, mechanizmu nadzoru z rozporządzenia 2015/478³ (w tym licencji importowych). W ww. deklaracji pojawia się także zapowiedź KE dot. możliwości uruchomienia postępowania ochronnego na podstawie rozporządzenia ws. ATM wobec importu z Ukrainy pszenicy. Takie postępowanie może prowadzić w efekcie do wprowadzenia przez KE (po przeprowadzeniu procedury komitologii) środków ochronnych, które mogą przyjąć formę m.in. wprowadzenia kontyngentów taryfowych lub ograniczeń ilościowych importu.

W wyniku kilkumiesięcznej dyskusji w projektowanym rozporządzeniu znalazły się zmiany, które należy ocenić pozytywnie. Mimo to, z uwagi na nieuwzględnienie w nim całości naszych postulatów, Polska nie poparła ww. porozumienia kompromisowego na posiedzeniu COREPER 8 kwietnia 2024 r. Było to zgodne ze stanowiskiem Rządu RP, które na wniosek MRiRW uzależniło poparcie omawianego rozporządzenia od uwzględnienia naszych postulatów. Mimo sprzeciwu Polski COREPER poparł kompromis. Omawiany projekt rozporządzenia będzie jeszcze przedmiotem dyskusji i spodziewanego zatwierdzenia na sesji plenarnej PE 22-25 kwietnia 2024 r.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie wspólnych reguł przywozu

Pragnę w tym miejscu zaznaczyć, że polska administracja wykorzystwała w ciągu kilkumiesięcznej dyskusji na forum UE wszelkie możliwe ścieżki zabiegania o realizację naszych postulatów. Przyniosło to efekty w postaci wzmocnienia mechanizmów ochronnych przewidzianych w obecnie dyskutowanym projekcie rozporządzenia ws. ATM w porównaniu z analogicznymi rozporządzeniami przyjętymi w latach 2022 i 2023.

3. Czy to prawda, że rząd zamierza uchylić przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych – zgodnie z którym produkty wymienione w załączniku do tego rozporządzenia – w tym pszenica, kukurydza, rzepak, mąka pszenna, nasiona słonecznika objęte są całkowitym embargiem?

Informuję, że wspomniane przez Pana posła w pytaniu rozporządzenie ministra rozwoju i technologii zakazujące przywozu pochodzących z Ukrainy pszenicy, mąki pszennej, kukurydzy, rzepaku, nasion słonecznika i niektórych produktów przetwórstwa zbóż⁴ **pozostaje w mocy.**

KE w grudniu 2023 r. przekazała swoje wątpliwości dotyczące zgodności ww. rozporządzenia z prawem UE oraz podziałem kompetencji między państwami członkowskimi a UE, który wynika z prawa traktatowego. W opinii KE wspomniane rozporządzenie narusza wyłączne kompetencje UE w zakresie wspólnej polityki handlowej. KE poinformowała, że nie wyklucza wszczęcia procedury naruszeniowej wobec Polski. Zastrzeżenia natury prawnej zgłaszała również Ukraina, zaskarżając zakaz importu w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO).

Uważam, że dopóki nie wypracujemy ze stroną ukraińską akceptowalnych dla

⁴ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych, Dz.U. 2023 poz. 1898

wszystkich stron zasad przepływu towarów rolno-spożywczych, które będą chroniły polskich rolników, zakaz przywozu z Ukrainy nie powinien być zniesiony.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
2. Ministerstwo Rozwoju i Technologii